

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHelsea 3-1242

Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CHelsea 3-1242

No. 194. — Štev. 194.

NEW YORK, WEDNESDAY, AUGUST 19, 1936—SREDA, 19. AVGUSTA, 1936

Volume XLIV. — Letnik XLIV.

STRAHOVITI BOJI ZA SEVERNA PRISTANIŠČA 80 odstotkov armade se bori proti vladi

ANGLIJA SKUŠA PREGOVORITI ITALIJO, DA BI BILA NEVTRALNA Z OZIROM NA DRŽAVLJAN. VOJNO

Uporniki obstreljujejo San Sebastian in Irun. —
Vladni vojaki so postrelili fašistične ujetnike. —
80 odstotkov španskega vojaštva med uporniki.
Vlada ima samo novince, izvežbane med ognjem

HENDAYE, Francija, 18. avgusta. — Uporniki
so pričeli obstreljevati San Sebastian in Irun s su-
hega in z morja. Irun obstreljujejo z utrjenih višin
blizu mesta, za San Sebastian pa se bije blizu štiri
milje od mesta oddaljene vasi Alza.

Vladne čete so pričele streljati fašistične ujetni-
ke, ko so padli prvi strelji z bojnih ladij v mesto. V
Irunu je bilo 1200 ujetnikov, v San Sebastianu pa
700. Branitelji so posvarili upornike, da bodo po-
strelili ujetnike, kakor hitro prično bojne ladje stre-
ljati na katero mesto.

Uporne čete so prodirale pod varstvom križark
Espana in Almirante Cervera ter rušilca Velasco.

MADRID, Španija, 18. avgusta. — Severno od
Madrída vladne čete nepešano bombardirajo fa-
šistične postojanke v Guadarrama pogorju, toda no-
bena stranka ne more poročati o kakih uspehih.

Rudarji iz province Asturia še vedno napadajo
Oviedo.

Vlada naznanja, da so njene čete zavzele mesta
Alberajo, Taller in San Daniel v provinci Huesca.

MADRID, Španija, 18. avgusta. — Skoro 80
odstotkov španske armade, ki je štela približno
235,000 vojakov, se bori proti španski vladi, ki je
mogla proti upornikom poslati le raglo zbrano in
neizvežbano vojsko.

Poročilo vojnega ministra pred sedanjo revo-
lucijo je štela španska armada 117,350 vojakov, v
Maroku 38,000, rednih vojakov, legionarjev in do-
mačinov. Poleg tega je bilo 32,000 mož civilne gar-
de, 16,000 obmejnih orožnikov, 18,000 mornarjev
in 17,000 mož policije.

To je najmočnejša armada, ki jo je kdaj imela
Španija. Le z malimi izjemami obstoji vladna
fronta iz novincev, ki so se izvežbali med ognjem.

LONDON, Anglija, 18. avgusta. — V svojem
prizadevanju, da pridobi Mussolinija za sporazum
za nevmesavanje v špansko državljansko vojno, je
angleška vlada predlagala, da je ves denar, ki ga
nabirajo za špansko vladno v Rusiji, Franciji in dru-
gód, izročen mednarodnemu Rdečemu križu.

Angleški predlog je prišel kot odgovor na vpra-
šanje italijanskega vnanejega ministra grofa Gale-
azzo Ciano v telefonskem razgovoru z angleškim
vnanjim uradom. Ciano je vprašal

"Kaj pa je z ruskim denarjem ter s pomočjo fran-
coskih in angleških strokovnih organizacij?"

"Ali je boljševiski denar namenjen, da preskr-
buje komuniste z municijo, da ž njo streljajo držav-
ljane drugih držav?"

Ciano je rekel, da bo angleški predlog predložil
Mussoliniju, ki bo nato odgovoril.

MADRID, Španija, 18. avgusta. — Španska ra-
dikalna vlada je sklenila, da bo porabila vso svojo
velikansko zalogo zlata za boj proti upornikom.

Socijalistični voditelj Indalecio Prieto, ki je naj-
vplivnejša osebnost v vladi ministrskega predsedni-
ka Jose Giral, je rekel: "Zmagali bomo, ker ima-
mo denar, denar in še več denarja."

Španija ima četrto največjo zlato rezervo na

ROOSEVELT ŽELI VEČ TOPOV

Mimo predsednika je
šel polk. — Ukazal je,
da na njegovi zemlji
postavijo top.

HYDE PARK, N. Y., 18. av-
gusta. — Predsednik Roose-
velt je izrazil željo, da bi imela
Amerika več topov za ob-
rambo proti aeroplanom, ko
se je mimo njega vozil polk
obrezne artilerije, ki je opre-
mljena z najnovejšim orožjem
za uničevanje sovražnih aero-
planov.

Poveljujočega častnika polk.
Fr. F. Fergusona, je predse-
dnik naprosil, da je na deteljo
na njegovem posestvu posta-
vil tripalčni top. Ferguson je
predsedniku povedal, da je ta
top največji in najuspešnejši,
kolikor jih je še bilo izdelanih.

"To so prvi zobje, ki jih mo-
remo pokazati sovražniku, ki
bi vpadel v deželo," je rekel
polkovnik.

Predsednik, ki je v petek v svo-
jem govoru v Chautauqua re-
kel, da bo storil vse, kar je v
njegovi moči, da bo odvrnil
vojno od Amerike, je pripom-
nil: "To je prvi top te vrste,
ki sem ga kdaj videl. Želim,
da bi imeli še več takih."

Pozneje je rekel predse-
dnik, da v sedanji španski dr-
zavljski vojni ni bilo izstre-
ljenih mnogo aeroplanov. Pol-
kovnik Ferguson pa mu je od-
govoril, da Španija nima ta-
kih topov, kot si jih sedaj do-
bavlja ameriška armada.

Ta polk obrezne artilerije je
edini, ki je popolnoma opre-
mljen z najnovejšim obramb-
nim orožjem. Ima dve bateriji
tripalčnih topov, 32 strojnih
pušk in 8 žarkometov z močjo
3,000,000 sveč in 8 iskalcev ro-
pota.

Predsednik je sedel v odpr-
tem avtomobilu pred vhodom
na svoje posestvo, ko je polk
šel mimo njega. Njegova so-
proga je sedela na kldu in je
vezla, njegova hči Mrs. Boet-
tiger pa je sedela na konju,
ker se je ravno vrnila s spre-
hoda.

KOMUNIST ARETIRAN V V. BRAZILJI

RIO DE JANEIRO, Brazil-
ja, 18. avgusta. — V Santanna
di Livramento je bil aretiran
Liborio Justo, sin argentinske-
ga predsednika Justa, ker je
skušal sklicati komunistično
zborovanje. Mladega komu-
nista bodo poslali na argentinsko
mejo.

svetu. V zakladnicah španske narodne banke se na-
haja zlata v vrednosti 2,000,000,000 pezetov ali
\$400,000,000.

Vlada je uverjena, da državljanska vojna še ne
bo tako naglo končana ter je sklenila, da porabi
zlato za orožje, municijo, aeroplane in celo za tuje
letalce.

ČRNEC TAJI VSAKO KRIVDO

Morilec noče biti kriv. —
Obdolžen je, da je u-
moril Heleno Clemen-
ger. — Prvotno je umor
priznal.

ASHEVILLE, N. C., 18. av-
gusta. — Po starem običaju za-
trjuje 19 let stari črnc Martin
Moore svojo nedolžnost, ko je
bil pripeljan pred sodnika pod
obdolžbo, da je umoril slušate-
ljico New York vsenčilišča He-
leno Clevenger.

"Nisem kriv," je rekel čr-
nec, ki je visok 6 čevljev in 3
palce in ki je bil zaposlen v
hotelu, kjer je bila dijakinja
umorjena.

Sodnik Donald Phillips je
odločil, da se prične obravna-
va proti Mooreju v sredo.

Črnc, ki je šerifu Brownu
priznal umor, je bil pripeljan
pred sodnika samo pod obdol-
žbo umora, četudi ga velika po-
rota dolži tudi vloma po prvem
redu. Za vsak zločin določa
državna postava smrt.

Velika porota je kot prvo pri-
čo zaslišala šerifa Browna, ki
je predložil listino, v kateri
Moore priznava, da je zgodaj
zjutraj 16. julija v roparskem
namenu vdrl v hotelsko sobo
Clevengerjeve v Battery Park
hotelu in da je na njo streljal,
ker mu je zagrozila, da bo pri-
čela klicati na pomoč in da bo
poklicala hotelski urad. Šerif
Brown pa trdi, da je Moore
vdrl v sobo v namenu, da de-
kle kriminalno napade.

KRALJ KOT NATAKAR

DUBROVNIK, Jugoslavija,
18. avgusta. — Angleški kralj
Edvard je postal natakak za
svoje goste na jahti Nahlin ter
jim je postrelil s "cocktailom
kralja Edvarda".

Predno je popoldne odšel v
kopališče, je vodilnim dubrov-
niškim hotelom naročil, da mu
posljejo na jahto večjo množi-
no razne pijače in drugih po-
trebščin. Kot se je vrnil na
jahto, si je oblekel modro mor-
nariško srajco in bel predpas-
nik.

Za svoj cocktail je izbral na-
slednje primere: ena tretina
brinjeveca, malo sladkorja in
ledu, dva kozarčka dalmatin-
skega likerja, dalmatinski šam-
panjec in razno sadje, med
njim oljka in koža limone.

Naročite se na "Glas Naroda"
največji slovenski dnevnik v
Združenih državah.

VOLILNI IZDATKI POD KONTROLO

Senatni odbor zahteva
natančen račun. — Go-
verner Landon je pre-
menil vsebino svojih
govorov.

WASHINGTON, D. C., 18.
avgusta. — Posebni senatni
odbor, kateremu stoji na čelu
senator Lonergan iz države
Connecticut, je izdelal podro-
ben načrt za določitev osebnih
izdatkov kandidatov za pred-
sednika, podpredsednika in za
zveznega senatorja. To je se-
daj prvič, da morajo tudi pred-
sedniški kandidati predložiti
seznam svojih izdatkov v pred-
sedniški kampanji.

Vsem kandidatom je bilo na-
ročeno, da do 1. oktobra vsak
nese dvakrat poročajo, po-
zneje pa vsakihi deset dni. Vse
prispevke, ki znašajo nad \$50,
je treba preiskati. Poročila, ki
jih bo prejel senatni odbor, bo-
do primerjali s poročili blaga-
rikov strank in s poročili, ki
morajo biti poslana odboru po-
slanske zbornice.

Prvo poročilo republikanske-
ga podpredsedniškega kanda-
ta, polkovnika Franka Knoxa,
je bilo že doposlano. Senatni
odbor je takoj pripravljen po-
slati svoje uradnike v kraj, od
koder je prišla kaka pritožba.

ESTES PARK, Colo., 18.
avgusta. — Governor Alf M.
Landon, predsedniški kandi-
dat republikanske stranke, je
zaposlen s tem, da preminja
vsebinsko svojih govorov, ki jih
namerava imeti na vzhodu. V
svojem prvem govoru v svojem
rojstnem mestu v West Mid-
dlesex, Pa., kjer je nameraval
govoriti o zapravljanju, bo go-
voril o vprašanjih splošne kam-
panje. O zapravljenosti vlade
pa bo govoril 26. avgusta v
Buffalo, N. Y.

Landon je še vedno bolan na
vnetju reberne mrene, pa bo
navzile temu mogel v četrtek
nastopiti svojo pot proti vzhodu.
V soboto bo govoril v W.
Middlesex, v Chautauqui pa v
ponedeljek. Poleg tega pa bo imel
več kratkih nagovorov na
raznih železniških postajah.

LINDBERGH SE BO UDELEŽIL KONGRESA ZA SVETOV. MIR

BRUSELJ, Belgija, 18. av-
gusta. — Tukaj bo začel dne
3. septembra zborovati kon-
gres za svetovni mir, ki se ga
bo udeležilo 1500 delegatov. —
Med povabljeni je tudi znani
letalec Charles Lindbergh, ki
bo nastopil kot govornik.

Vodstvo kongresa bosta pre-
vezela angleški viscont Cecil in
francoski minister za zrako-
plovbo, Cot.

Advertise in
"Glas Naroda"

PROCES PROTI ZAROTNIKOM

Proces se bo vršil v veli-
ki dvorani, kjer je leža-
lo pred leti truplo Sta-
linovega prijatelja Ki-
rova.

MOSKVA, Rusija, 18. avgu-
sta. — Grigorij Zinovijev in
Leon Kamenev bosta sojena
kot tolovaja in ne kot politična
zločinci. Ko se bosta morala v
sredo zvečer zagovarjati pred
najvišjim vojaškim sodiščem
pod obdolžbo, da sta zasnovala
zaroto proti življenju Josipa
Stalina in drugih sovjetskih
voditeljev, bo obravnava kar
najmanj dramatična.

Obravnava se bo vršila v ro-
kodelskem domu, ki je bil ne-
koč klub plemenitavev, mesto v
veliki dvorani z mnogimi ste-
bri, kjer so se običajno vršile
slične obravnave in v kateri
sta ležala na mrtvaškem odru
Nikolaj Ljennin in pozneje Se-
rgej Kirov, čegar umor sta za-
snovala Zinovijev in Kamenev.

Obravnava ne bo oglašana
po radio, tudi časnikarski po-
ročevalci ne bodo smeli vzeti
slik. Sovjeti so mnenja, da ta
kriminalni proces ni tolike va-
žnosti, da bi se zaradi njega de-
žela razburjala.

Zinovijev, čegar govori so
znali tako podžgati poslušalce
na kongresih kominterni, se bo
najbrže zadnjikrat pokazal v
javnosti, kajti za njim se bodo
za vedno zaprla vrata.

Oslo, Norveška, 18. avgusta.
— Mnogo ljudstvo se je zbralo
v majhni ribiški vasi Stange-
naesholmen, kjer preživlja iz-
gnani boljševiški voditelj Leon
Trocki svoje poletne počitnice.
Proti njemu je mnogo demon-
stracij. Sinoči se je njegovemu
čolnu približal motorni čoln, iz
katerega je bilo slišati klice:
"Morilec! Prokleti pes!"

Trocki in njegov gostitelj sta
naglo neznano kam odpotova-
la.

VLOM V SOCIJALISTIČNI GLAVNI STAN

READING, Pa., 18. avgusta.
— Levo krilo v socijalistični
državni organizaciji je pred-
včerajšnjim najavilo svoj iz-
stop iz oficijelne socijalistične
stranke.

Razkol med levim in desnim
krilom se je pa še povečal, ker
je bilo večeraj vlomljeno v
glavni stan državne organiza-
cije. Odnešeni so bili seznam
volilcev in članov socijalistične
stranke.

James H. Maurer, bivši so-
cijalistični podpredsedniški
kandidat, ki je nedavno izstopil
iz stranke, se je zopet pri-
ključil pennsylvanski socijali-
stični organizaciji.

TAJFUN NA KITAJSKEM

Vihar je zahteval 200
človeških žrtev. — V
Hingkongu je dosegel
vihar hitrost 131 milj
na uro.

HONKONG, Kitajska, 18.
avgusta. — Velikanski vihar,
ki se je začel na morju se-
verno od Filipinov, je obiskal
kitajsko obal. Po zadnjih poro-
čilih bo več sto človeških žr-
tev.

V Hongkongu je vihar pov-
zročil veliko škodo. Nad 20 to-
vornih in ribiških ladij je bilo
vrženih na breg in v mnogih
slučajih posadke ladij pogre-
šajo. Blizu Hongkonga je vihar
podrl novo kaznilnico in pod
razvalinami je bilo pokopanih
skoro 100 kitajskih delavcev.

Vihar je dosegel hitrost 131
milj na uro. Skoro celo ribiško
brodovje v Čung Šavanu je
bilo baže uničeno.

Torpedno skladišče je bilo po-
rušeno do tal. Pri tem so izgu-
bili svoje življenje štirje indij-
ski stražniki.

BREZ TOBAKA NOČEJO DELATI...

AKRON, O., 18. avgusta. —
Prebivalci okrajne ubožnice v
Summit okraju so zastavkali,
ker jim je upravitelj C. A.
Weygandt znižal tedensko ra-
cijo tobaka. Dosedaj so dobi-
vali po dva zavočka tobaka na
teden, zanaprej, je rekel, bo pa
eden zadostoval.

Naenkrat so prenehali dela-
ti na polju ter so legli v sen-
cu. In zapretili so, da ne bodo
prali perila, kurili pod kotlom
in vršili drugih del. Ker se je
ravnatelj zbal, da bodo zaloge
perila kmalu pošle, je ugodil
njihovim zahtevam.

Stavka se je končala s sijaj-
no zmago stavkajočih. Zdaj do-
bivajo zopet po dva zavočka
tobaka na teden.

TRIDESET DNI MORA ČAKATI

ATLANTIC CITY, 18. avg.
— 26letni Edward Pillar iz
Norfolka, Va., je danes zatr-
jeval, da se mora na vsak na-
čin vrniti v mornariško bolni-
šnico v Norfolk, češ, da ima
arthritis. Recorder Taggard mu
je pa rekel, da mora najprej
odsedeti trideset dni v ječi, ker
je ukradel z nekega avtomobi-
la dva zavoja.

ZDRAVSTVENO STANJE GOV. OLSONA

ROCHESTER, Minn., 18.
avgusta. — Governor Floyd
B. Olson se že več dni nahaja
v tukajšnji Mayo kliniki. Bo-
leha na želodec. Danes je do-
bil transfuzijo krvi, kar naj bi
ojačalo njegovo odporno silo,
ki bo potrebna pri operaciji.

"Glas Naroda"
(A Corporation)
Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
Frank Saket, President L. Benadik, Trezor.

Place of business of the corporation and address of above offices:
225 West 12th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Na celo leto velja za Ameriko in	Za New York na celo leto	\$7.00
Canada	Za pol leta	\$3.50
Na pol leta	Za inozemstvo na celo leto	\$7.00
Za četrto leto	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00

Dopis brez podpis in očitnosti se ne prišteje. Denar naj se blagovni pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznači, da hitreje najdemo naslovnik.

Advertisement on Agreement

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno zgodaj in pravično

"GLAS NARODA", 216 W. 12th Street, New York, N. Y.
Telephone: OHEesea 3-1242

RESNIČNO LIBERALNA STRANKA

Če bi kdo pred desetimi leti vprašal voditelje demokratične ali republikanske stranke: — Ali ste za delavske unije, ali ste proti njim? — bi ne dobil nobenega točnega odgovora. Če bi mu sploh odgovorili, bi enostavno rekli, da je stranka za splošno dobrobit ameriškega naroda, in se bo tudi delavcem bolj godilo če bo zmogala pri volitvah.

Danes so se pa pojmi precej izboljšali. Ameriški delavec ve, kje je in koga bo volil.

American Institute of Public Opinion je uveljavil poskusno glasovanje, kako je s to stvarjo.

Izid glasovanja je nadvse značilen, dasi ni nikogar posebno presenetil.

Šestinsedemdeset odstotkov vseh onih, ki so bili vprašani, se je izreklo za delavske unije. To je treba v prvi vrsti pripisati liberalni politiki predsednikovega New Deala. Marsikdo, ki je imel pred leti proti unijam predsodke, je danes drugačnega mnenja.

Zdaj pa pogledimo, kako je izpadlo glasovanje pri strankah. Triinosemdeset odstotkov demokratov je glasovalo v prid delavskim unijam, sedemnajst odstotkov pa proti. Na drugi strani je pa samo petinšestdeset odstotkov republikancev odobrilo delavske unije, petintrideset odstotkov je pa oddalo svoje glasove proti njim.

Ako nadalje presojamo oddane glasove, pridemo do zaključka, da je petinšestdeset odstotkov vsega organiziranega delavstva za Roosevelta in samo štirindvajset odstotkov za Landon. Ostale glasove so dobili Lemke, Thomas in drugi.

Svoječasno so bili organizirani delavci sorazmerno porazdeljeni med obe veliki politični stranki, zdaj se pa večna nagiblje na stran demokratov.

Istočasno pa demokratje v splošnem, posebno pa farmerji, trgovci in neorganizirani delavci, dosti bolj simpatizirajo z organizirani delavci kot so simpatizirali pred leti.

Če je poročilo American Institute of Public Opinion kolikaj pravilno, moramo reči, da radikalni voditelji ne uživajo pri delavcih posebno velike zaslombe.

Lemkejeva stranka je dobila samo sedem odstotkov organiziranih delavcev, toda skoro vsi se bodo do volitev pridružili Rooseveltu.

Socijalisti so dobili tri odstotke, komunisti pa komaj en odstotek.

Delavsko gibanje in demokratska stranka se zblížujeta in združujeta v veliko liberalno silo, ki bo zaščitila ameriškega delavca pred izrabljanjem in nevarnostjo ter bo preprečila velikemu biznesu kontrolo nad vlado.

ZAHVALA

Tukajšnji zastopnik Glas Naroda, naš odbornik Joža Rems, nam je izročil po naročilu omenjenega lista znatno vsoto din. 11,000, zbirko dobrosrčnih rojakov v Little Fallsu, N. Y., za Dom Slepih.

Prisrčno se zahvaljujemo tem rojakom, kakor tudi drugim rojakom širom Amerike za velikodušne darove, ki so v največji meri omogočili, da smo ustanovili za najbednejše slepce lep dom v Stari Loki, kjer dobijo taki reveži zavetje in vsa oskrba.

Pri tej priliki bodi izrečena pa tudi Glasu Naroda naša topla zahvala, ki je dolgo let vztrajno deloval na uresničenju lepe misli, da se postavi slepecem lastni dom, katero misel je sprožil rojak Mr. Walter Predovich, Sacramento, Cal. Njemu gre v prvi vrsti priznanje in zahvala za njegovo posrečeno idejo.

Bog poplačaj vsem dobrotnikom; vemo namreč, da se morajo mnogi rojaki boriti za svoj obstanek. Naj najdejo vsi prej ali slej zaželjeno srečo. Glas Naroda pa prosimo, da tudi znanprej sprejema darila za našo dobro stvar, ker prehrana slepcev, ki jih imamo sedaj že 30, povzroča precej stroškov.

Profesorica M. SKABERNE, tajnica. Dr. TOMAŽ KLINAR, l. r. predsednik.

Ljubljana, 6. julija 1936.

ALI SE MORE DRŽAVLJAN ODREČI SVOJE KULTUR-

NE DEDŠČINE?

Ta je osemnajsti izmed vrste člankov o državljanstvu in naturalizaciji.

Zakon zahteva, da inozemec, predno je pripuščen k državljanstvu, mora na javnem sodnem zaslišanju položiti prisego, "da bo podpiral ustavo Združenih držav in da se popolnoma odreče in odpove vsaki udanosti in zvestobi napram katerikoli inozemski državi, zlasti pa napram oni državi, katere podanik ali državljan je bil prej in da bo podpiral in bralil ustavo in zakone Združenih držav nasproti vsem sovražnikom, inozemskim ali domačim."

Je precej vestnih ljudi, ki se obotavljajo zaprositi za naturalizacijo, ker čutijo, da jim je nemogoče odpovedati se rojstni domovini in dedovini, ki so jo od nje dobili. Mar zvestoba udanosti to zahteva? Mar pomenja, da se mora inozemec odpovedati vsem tradicijam, po zabit svojo materinščino in zanikati svoj rojstni kraj, spomine in ljubezen, ki ga veže do nje? Združene države ne pričakujejo ničesar tako nezmisljenega. Tako zanimanje bi bilo večinoma ne le nemogoče, marveč niti umestno ne bi bilo. Človek, ki je preživel svoje razvojna leta v rojstni domovini, ne mora tako zlahka odpovedati se svoji kulturni dedovini. Narobe, inozemec, ki preveč zlahka odvrže svoje stare tradicije, običaje in udanosti, ne bo bržkone predragocena pridobitev za ameriško državljanstvo.

Ko postane ameriški državljan, se zares pričakuje od inozemca, da si postavi Združene države v prvo vrsto, da izvrši popolni in brezpogojni prenos svoje politične udanosti od prejšnje vlade na vlado Združenih držav. Pričakuje se od njega, da bo gledal naprej, ne nazaj in da se istovetno z interesi svoje adoptirane dežele. Ako tega ne more, potem vestno ne more položiti prisega udanosti. Ali to ne pomenja, da mora zavreči stare tradicije, ljubezni in obveznosti. Ali se pričakuje od moža, ko se poroči, da pozabi na mater, svojo ljubezen do nje in svoje obveznosti napram nji? Sigurno ne. Res je, da s poroko prevzame nove obveznosti in take obveznosti, ki jih postavlja pred vsemi, ki pa ne pomenjajo zanikanje svoje dedovine ali starih ljubezni. Isto je z državljanstvom.

Navadno obveznosti naturaliziranega državljana napram

Naročite se na "Glas Naroda" največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

DENARNE POŠILJATVE

Denarna nakazila izvršujemo točno in zanesljivo po dnevnem kurzu.

V JUGOSLAVIJO		V ITALIJO	
Za \$ 2.55	Din. 100	Za \$ 9.00	Lir 100
\$ 5.00	Din. 200	\$ 17.40	Lir 200
\$ 7.50	Din. 300	\$ 43.00	Lir 500
\$ 11.70	Din. 500	\$ 82.00	Lir 1000
\$ 23.40	Din. 1000	\$ 164.00	Lir 2000
\$ 45.80	Din. 2000	\$ 328.00	Lir 4000

KURSE OSEBNE SEDAJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE OSEBNE PODVRŽENE SPREMEMBI GORI ALI DOLI

Za izplačilo veljih znakov kot zgoraj navedene, bodi v dinarjih ali lirah dovoljamo se boljše pogoje.

IZPLAČILA V AMERIŠKIH DOLARJIH		V 5.75	
Za izplačilo \$ 5.00	morete poslati	\$ 5.75	
\$ 10.00	"	\$ 10.85	
\$ 15.00	"	\$ 15.95	
\$ 20.00	"	\$ 21.05	
\$ 25.00	"	\$ 26.15	
\$ 30.00	"	\$ 31.25	
\$ 35.00	"	\$ 36.35	
\$ 40.00	"	\$ 41.45	
\$ 45.00	"	\$ 46.55	

Priloge in dodatki v starem kraju izplačajo v dolarjih.

NUJNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO PO CEMER LETNEM ZA PRIŠTOJINO \$1.00

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY "Glas Naroda" 216 WEST 12th STREET NEW YORK, N. Y.

da bo Zabava Uspešna..

ALKALIZIRAJTE Z MLEKOM

Za osveženje, da se boste čutili bolj živahnega in sposobnega zjutraj... izpijte čašo mleka ali dve, predno greste spat in nadaljvo čašo, ko se prebudite. Hladno, sveže mleko ima končni alkalizirski učinek — naperjeno je proti kiselnostim strupom, ki jih povzročajo utrujenost in prenapor, ter vas zopet spravi na prejšnjo stališče.

Čemu bi se ne navadili piti mleko, predno greste spat? Pomagalo vam bo pomiriti prebavo in vam bo dalo pokojno spanje... pomagalo vam bo utrditi živce, vaš duh bo pazljiv in delaven. In seveda, mleko je eno najcenejših živil, kar jih morete danes kupiti. Bureau of Milk Publicity, Albany.

THE STATE OF NEW YORK

Iz Slovenije.

PREISKAVA V KOREDEŠKEM ROVU

Zaradi nesreče z jamskim plinom, ki je zahteval smrtno žrtev v 36-letnem rudarju Lojzetu Gasiorju, je prisel v Zagorje rudarski svetnik Kubias iz Ljubljane in izvršil preiskavo. Jamski paznik Anton Krauskopf, ki je ponoči pred usodnim dnevom z rudarjem Alojzom Zagorcem prekontroliral vse jake in etaže, je izpovedal, da je ugotovil nevarnost uhaajočega plina. To je ugotovil v službeno knjigo in so tako bili delavci opozorjeni na nevarnost, preden so šli v kotredeški rov. Svetovalo se jim je tudi, naj vzamejo s seboj v rovmasko proti plinu. Vendar tega niso storili, kar je imelo potem žalostne posledice. Če bi prej odprli ventil in počakali pol ure, bi tudi bila nesreča preprečena. Plina je zmerom nekaj v rovu, kar se skoraj na občuti: ker pa je štiri dni pred nesrečo delo počivalo, se je nabrało v rovu toliko strupenega plina, da je postal nevaren.

Krivda, da so nesreče v rudnikih razmeroma pogoste, je tudi v tem, da izkusa v teh hudih časih vsak rudar iz bojazni pred redukcijo predpostavljene čim bolj zadovoljiti, zaradi česar premalo pazi na svojo varnost. Pri takih okoliščinah rudar le misli na to, da bi zahtevano delo v redu opravil.

RAZBIL LEKARNO

29. julija popoldne okoli pol 6 se je v Mariboru pripetil na Aleksandrovi cesti v Koenigovi lekarni nenavaden dogodek. V lekarno je prišel 50-letni A. M. iz Dajnrove ulice. Ves razburjen je pokazal laborantki

Peter Zgaga

Angleškemu kralju Edvardu se v Dalmaciji prav dobro godi. Z ribiči se pogovarja (ne vem v katerem jeziku), ribe lovi in maraskino pije za zajtrk. Tudi novo srajco si je kupil.

O vsem tem ve časopisje na dolgo in široko poročati.

Dalmatinecem to ugaja. Dalmatinci ljubijo svojo domovino bolj nego vse na svetu. Dalmacija je zares čudovito lepa, Dalmatinec jo pa smatra za najlepši kosček zemlje. Po njegovem mnenju in trdnem prepričanju je prišel kralj Edvard zato v Dalmacijo, ker je želel preživeti par tednov v zemeljskem rajju.

Preprostemu Dalmatincu je njegovo morje najlepše in najbolj skrivnostno, dalmatinska mesta so najlepša in največja, kar jih premore svet. Potemtakem ni čuda, da se dalmatinska narodna pesem roga vsem drugim svetovnim znamenitostim, ko poje:

"Sta je Londra prema Splitu gradu... ? — Kaj je London v primeri Splitom... ?"

V Brooklynu je podjetje, ki ima silno smolo s svojimi gospodarji. Prostor je na lepem kraju — v središču slovenske rasebine.

Če ima naš človek dajm odveč, veste, da ga bo nesel tja, kamor spada.

Navzlic temu pa podjetje ne more uspevati. V najboljših letih — po odpravi prohibicije — je dolg za precej tisočakov narasel, namesto, da bi se znižal. Pri tem je pa najbolj značilno to, da se račun do zadnjega centa ujema, denarja pa ni in ga ni.

Nedavno mi je prijatelj razjasnil to čudno skrivnost.

Seveda ne morejo imeti denarja, — mi je rekel. — Jaz sem slučajno videl nekaj računov in med njimi me je tale najbolj presenetil:

Mesec julij. (Dohodki)

Brooklyn, N. Y. 31. julija, 1936	
Stanarina	150
Bara	1700
Kuhinja	300

Skupaj: \$4086

Račun je bil pregledan in potrjen. Denarja torej dosti, samo \$1936 ni nikjer.

V Berlinu so bile v nedeljo zaključene olimpijske igre, ki so se jih udeležili športniki 53 narodov. Tudi Jugoslavlani so bili zastopani in so odnesli pri telovadbi baje peto nagrado.

Najbolj so se odlikovali Amerikanci, med njimi zamorec J. Owens, ki je vse druge v skoku in teku premagal. Dokler so Nemci zmagovali, je bil Hitler vsak dan na igrišču, ko je pa začel zamorec nadzravljati, je ogročen odšel, ker Hitler ne smatra razen Nemca nikogar drugega za človeka, najmanj pa zamorca.

Zadnji dan olimpijskih iger se je pa navzlic temu pojavil na igrišču ter doživel nekaj nepričakovane.

K njemu je stopila priletna Kalifornijanka in ga prosila za podpis. Dasi nered, ji je vendarle ugodil. Ko se je podpisal v njeno spominsko knjigo, ga je navdušena oboževalka objela in poljubila.

Kaj bi človek rekel na to! Da mora imeti prikurjena babnica presneto grudec deca, če gre Hitlerja poljubiti.

"ZELJE PRINESITE S SEBOJ, MESO BOMO TU REZALI!"

Fantje iz Marije Snežne in iz Velike so si že od nekdaj v laseh. V poslednjem času je bilo razmerje posebno napeto in so te dni fantje iz Marije Snežne pisali Velikovčanom tole vojno napovedajoče pismo: "Prav lepo vas pozdravljamo in vabimo za nedeljo v goste. Zelje prinesite s seboj, meso pa bomo že tu rezali. Avf biks." O tej vojni napovedi je pravočasno izvedelo orožništvo, ki je doseglo, da sta morala oba tabora za nedogleden čas skleniti premirje.

DVA PRIMERA ZASTRUPITVE

Na levici se je napravil pri delu 13-letnemu posestnikovega sinu Sajetu Jožetu v Doljni Straži žulj. Deček je hotel odrezati z britvijo in se je zastrupil. Na sličan način si je zastrupil desmco 45-letni Erjavce Jože. Oba sta bila prepeljana v bolnišnico usmiljenih bratov.

Pozor rojaki v PITTSBURGHU in okolici.

Dokler se našemu stalnemu zastopniku Mr. Josephu Pogarcju ne izboljša zdravje, ima pravico pobirati naročnino za "Glas Naroda" in izdajati tozadevna potrdila Mr. Ch. Progar, 5611 Celadin St., Pittsburgh, Pa. Rojake prosimo, naj mu gredo v vseh ozirih na roke.

Uprava "Glas Naroda".

"GLAS NARODA" pošiljamo v staro domovino. Kdor ga hoče naročiti za svoje sorodnike ali prijatelje, to lahko stori. — Naročnina za stari kraj stane \$7. — V Italijo lista ne pošiljamo.

New York, N. Y.

Hči druge žene

ROMAN IZ ŽIVLJENJA

ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL: I. H.

"Se precej! In tako mi je tudi vaša gospa sestra nekega večera povedala, kako malo sreče ste našli na gradu Santen. Vem, zakaj ste pred več leti odšli na Sumatro. Na to sva prišla, ko sem nekoč gospej Lasswitz izrazil svoje začudenje nad tem, da Helga Rutar ni nikdar govorila o svojem očetu. Sploščetka sem celo mislila, da njen oče sploh več ne živi."

Rutar se zamislil in resno prikloni.
"Da, da, danes sem svoji hčeri Helgi zelo malo veljal. Toda temu je bilo kriva samo njena stara mati. Upam pa, da bo sedaj vse drugače."

Dr. Leyden hoče nekaj reči, toda stisne ustnice, kot njegove besede ne bi smele na dan. S toplim sočutjem gleda v Rutarjev odločni obraz. Nato pa, obrnivši razgovor na drugo stvar, reče:

"Gospa Lasswitz pa mi ni nikdar povedala, da imate še drugo hčer."

Nekaj časa Rutar zvedavo pogleduje Leydenov obraz, nato pa se vrnemo in pravi mirno:

"Ker je toliko čest, o meni, vam hočem tudi to povedati. Moja sestra sploh ne ve, da sem se drugič poročil in da imam hčer iz drugega zakona. Tudi moja hči Helga o tem ničesar ne ve. S tem vam pa nočem vsiljevati svojih družinskih razmer, temveč vam hočem samo pojasniti, da mi je mnogo lažje na tem, da bodisi moji sestra, bodisi moji hčeri prezgodaj ne izlase, da potujem v družbi mlade dame, ki je moja hči. Obe ma hočem namreč celo zvezo sam pojasniti. To boste razumeli, kaj ne?"

Dr. Leyden se prikloni.

"Popolnoma! In dam vam svojo besedo, da o tem ne bom ničesar povedal, da sem se z vami sploh spoznal, kar pa ni še v čast in veliko veselje. Ker pa sva že pokadila cigarete in sem se vam predstavil kot dober znanec in prijatelj vaše gospe sestre, vas prosim za čast, da sem predstavljen vaši najmlajši gospi hčerki."

Rutar se smeje prikloni. Vlak ravno zavoji na postajo in oba gospoda gresta zopet v oddelek, kjer Gonda ni bila malo radovedna, kaj je imel njen oče s tujcem toliko govoriti. Zato z veliko radovednostjo pogleda očeta.

"Saj dovolj, Gonda, da ti predstavim dr. Leydena. Svet je majhen! Gospod doktor Leyden gradi kot inženir železnice, ki pelje tudi mimo gradu Santen in pozna tvojo teto in tvojo sestro Helgo. Tekom gradnje železnice stanuje celo v hiši tete Kati. Ali ni to nenavadno srečanje?"

Dr. Leyden se prikloni pred Gondo in Gonda mu z veseljem nasmehom ponudi roko.

"Ne vem, gospod doktor, ako je popolnoma uljudno, ako vam ponudim roko. Pri nas na Dahomyju je bila taka navada, ako smo bili komu predstavljeni," pravi z nasmehom.

"Za mene je to velika čast, milostljiva gospica. V tej gozdi je čast, ako dama pri taki priložnosti ponudi roko in jaz sem tako drzen, da si to tako razlagam," se šali dr. Leyden.

"O, to tudi smete. Šele sedaj vem, zakaj ste mi bili takoj tako zelo všeč, prej si tega nisem mogla razložiti."

Dr. Leyden njeno svežost zelo ugaja ter se ji hvaležno prikloni. Oče pa se nekoliko smeje.

"Pre-im, nikar se ne šindite, gospod doktor, ako je moja hči včasih odkritostna; ni navajena, da bi prikrivala svoje občutke."

"Ali ni bilo prav, kar sem rekla, oče?"

"Zaradi tega si ne delaj nikakih skrbi, Gonda, to se ti bo še pogosto pripetilo."

Gonda nekoliko v zadregi pogleda dr. Leydena, potem pa vpraša:

"Torej poznate mojo sestro in mojo teto?"

"Da, milostljiva gospica," odgovori in ji s kratkimi besedami pove, kar je že povedal njenemu očetu. Nato sede poleg Rutarja, tako da sedi proti Gondi posvečno in ji s svojimi modrimi očmi tako toplo gleda v njene oči, da ji je, kot bi ji te oči svetile v srce.

"Gospod doktor Leyden bo torej, saj začasno stanoval s teboj v tisti hiši, Gonda, kajti pustiti te moram pri teti Kati, dokler Helge ne p pridobim za to, da ji pripeljem sestro."

Nekoliko vznemirjena pogleda Gonda očeta.

"Ali dr. Leyden ve, da Helga o meni ničesar ne ve?"

"Da, Gonda, misli sem, da je boljše, da mu vse pojasnim, da naju ne bi prezgodaj izdal."

Gonda živahno pogleda Leydenov obraz.

"Ali se bo Helga tudi tako zelo veselila, da ima sestro, kot sem se veselila jaz, ko sem to izvedela malo prej, predno sva odpotovala?"

Dr. Leyden nekaj časa razmišlja. Kolikor je poznal Helgo, se mu je zdela ošabna in hladnega srca, četudi je bila proti njemu zelo prijazna. Pri njej ni opazil nobenega globokega občutka in ni bila tako živahna kot njena mlajša sestra. Ako se bo veselila njenega prihoda, je bilo še dvomljivo. Toda Gondi tega moče povedati.

"Ne morem si misliti, da se kdo ne bi veselil, ko bi vas dobil za sestro," pravi smeje.

Gonda globoko dahne.

"Veste, malo se bojim, da ne bo dobra proti meni. Jaz pa jo vendar že imam rada, še predno sem jo videla. Stanujete telaj v hiši tete Kati?"

"Da, bila je tako dobra, da me je za časa mojega tukajšnjega bivanja povabila k sebi."

"Ali boste dolgo ostali v tem kraju?"

"Mogoče bo še nekaj mesecev; zgraditi moramo namreč most in izkopati kratek predor. Vse to pa vzame čas."

Gonda sliši to z veseljem srcom. Veselilo jo je, da bo toliko časa ostal v njeni bližini.

"Ali je moja sestra zelo žalostna, ker ji je umrla stara mati?"

"Od onega časa sem jo videl le redko kdaj," pravi, kot bi se hotel izogniti pravemu odgovoru.

"Ali vam ugaja moja sestra?" vpraša dalje Gonda, ko se je vlak zopet prišel pomikati.

(Dalje prihodnjik.)

POPOTNI LJUDJE

Nadaljevanje s 3. strani.

nila, da ji je bila nekoč neka sosedica povedala, da je bil Albers tisti človek, ki je z njim njena mati ušla od hiše. A nemara je več ljudi z imenom Albers? "Le poglej, kaj sem narisal!"

Njen mož je stresal lestvo, dokler je ni izmotovilil in jo počasi položil na tla. Pri tem mu je padla skicirka izpod podpazuha.

Žena jo je pobrala, jo prelistavala, dokler ni našla prave risbe.

"Takšna boš, Kristina, ko boš stara!" se je pošalil slikar in ji zrl preko ramena. "Pa res, prav mogoče, da boš takšna — seveda, drugačna, vendar ti je precej podobna..."

Mladi ženi se je iznenada zavrtelo v glavi. Dvignila je glavo proti vozu, ki se je gugal na neki višini v sončni dalji.

"Tema dvema bi bila morala kaj postreči, saj bosta od žeje umrla," je hripavo zajecjela.

"Krošnjar je že zadosti pil zase," se je porogal slikar. "No, kaj meni, Kristina, zdi se mi, da si kar zaljubila v to risbo!"

Lej ga zlomka, prav zares sta si podobni, prav vražje podobni. Kaj slikar to takoj opazi."

"Tak taka bom nekoč, praviš?" Žena je preudarjala: glava jo je začela boleti od težkih misli; da bi stekla za njima, ju vprašala? Ali bi se osmešila?

A na vsak način: vprašati bi morala, kdo sta, zakaj hodita okrog! Ta zlovoljni, zgarani obraz, — da bi bila njena mati?

A brez dvoma je bila ona, njen mož ni še nikoli tako razločno narisal človeka. Strahotno, da je stala kar na mestu! Ali je ohromela? Zakaj ni stekla za njo, zakaj ne steče zdalje?

Njen mož je pristopil in jo nalahno porinil v senco. "Kaj ti pa je," ga je zašepetala, "saj si kar rumena, Kristina!"

"Ah, kako je to strašno," je tiho dejala, "tudi ime!"

"Ime," je začudeno ponovil njen mož, ki ni ničesar razumel. A že se je zasmajal: "Ali si spet tukaj, oče? Sem mislil, da si na travniku!"

Kristina se je obrnila. Oči so ji gorele. "Oče — ti si tu — ali veš..."

Dalje ni izpraševala, saj je videla, da je oče vse vedel, že prej. Torej je bil zato prišel.

"Ta je že daleč, tisti, ki vama je prodal lestvo," je stavec utrjeno izgovoril in si je navidezno ogledoval vrsto lesa.

"Po toliko in toliko letih se je pojavil tukaj. K meni ga ni nikoli." Z veliko težavo, ko da kamaj prenaša osamljenost, se je oče sklonil in je strahoma opazoval svojo hčer.

Kako se je bal zaradi nje! Zasmilil se ji je in zato je rekla: "Ta dva sta bila le za hip tukaj, oče, takoj sta pognala..."

Kot pripomoček svojemu spominu, se je pri pisanju in sestavljanju romanov posluževal.

Novi odkritelj romana pod črto je bil tedaj Francoz Ponson du Terrail. To je ustvaritelj modernega podlistkarskega in kriminalnega romana, kakor "Vitezov noči", "Londonskih cigánov", "Tatov velikega sveta", itd. Njegova produktivnost je bila strašna. V 25 letih je napisal nič manj nego 250 romanov, pa čeprav s pomočjo "sodelavcev" ali "zamorcev", kakor jih imenujejo na francoskem. In ko pisatelj ki je živel zelo razsipno, nekoč nekega svčiega sodelavca ni mogel plačati, je ita iz masčevanja v novem poglavju, ki bi ga moral napisati, "ubil" vse junake, pustil jih je le toliko živih, kolikor jih je bilo nujno potreba, da so mrtvece pokopali.

Tedaj se niti Ponsonu ni posrečilo, da li ta "svoj" roman rešil.

Kot pripomoček svojemu spominu, se je pri pisanju in sestavljanju romanov posluževal.

val voščenih figur, ki so predstavljale posamezne junake in junakinje romanov in so bile opremljene s posebnimi znaki. Tako so imele figure, ki so predstavljale zaljubljence, moder trak, ranjenici rdeči, mrtveci pa rumeni. A navzlic tem pripombam se je dogajalo, da so v romanih nenadoma nastopali spet junaki, ki so nekoliko poglavij prej umrli. Med vojno 1870-71, je plodovit pisec umrl in so ga prav tako hitro pozabili, kakor je bil hitro prišel do slave. Roman v podlistkih pa je ostal.

Bogat varšavski trgovec z umetninami se že desetletja bavi z zbiranjem upodobitev hudčič in si je v tem času uredil pač največje zbirke te vrste na svetu. Med mnogimi tisoči slik in kipov hudčiča zavzemajo posebno izdatno mesto upodobitve zlobca po slovanskih kmečkih umetnikih.

Poleg naslova je razvidno do "daj imate plačano naročnino. Prva številka pomeni mesec, druga dan in tretje je leto. Da nam pripravite nepotrebnega dela in stroškov, Vas prosimo, da skušate naročnino pravočasno poravnati. Pošljite naročnino naravnost nam ali jo pa plačate našemu zastopniku v Vašem kraju ali pa kateremu izmed zastopnikov, kojih imena so tiskana z debelimi črkami, ker so upravičeni obiskati tudi druge naselbine, kjer je kaj naših rojakov naseljenih.

CALIFORNIA: San Francisco, Jacob Laushin

COLORADO: Pueblo, Peter Cullig, A. Saffic Walsenburg, M. J. Bayuk

INDIANA: Indianapolis, Fr. Zupančič

ILLINOIS: Chicago, J. Bevil, E. Lukanich Cleora, J. Fabian (Chicago, Cleora in Illinois)

Iollet, Mary Bambich La Salle, J. Spelch Mascoutah, Frank Augustin North Chicago, Joe Zelene

KANSAS: Girard, Agnes Močnik Kansas City, Frank Zagar

MARYLAND: Kitemiller, Fr. Vodopivec Steyer, J. Černe (Za Pennsylvanijo, W. Va. in Maryland)

MICHIGAN: Detroit, Frank Stular

MINNESOTA: Chisholm, Frank Gouže Ely, Jos. J. Peshe Eveleth, Louis Gouže Gilbert, Louis Vessel Hibbing, John Povše Virginia, Frank Hrvatic

MONTANA: Roundup, M. M. Paulian Washoe, L. Champa

NEBRASKA: Omaha, P. Broderick

NEW YORK: Gowanda, Karl Stranisha Little Falls, Frank Meale

Cleveland, Anton Bobek, Chas. Karlinger, Jacob Resnik, John Slarunk

OHIO: Barberton, Frank Troha Girard, Anton Nazode Lorain, Louis Balant, John Kuzek Youngstown, Anton Kikelj

OREGON: Oregon City, Ore., J. Koblar

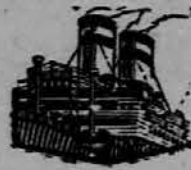
PENNSYLVANIA: Broughton, Anton Ipavec Conemaugh, J. Brezovec Coverdale in okolica, M. Rapp Export, Louis Zupančič Farrel, Jerry Okorn Forest City, Math Kamin Greensburg, Frank Novak Johnstown, John Polants Krayn, Ant. Tauzelj Luzerne, Frank Balloch Midway, John Žust Pittsburgh, J. Pogačar Steelton, A. Hren Turtle Creek, Fr. Schiffrer West Newton, Joseph Jovan

WISCONSIN: Milwaukee, West Aills, Fr. Slrč Sheboygan, Joseph Kakei

WYOMING: Rock Springs, Louis Tauchar Diamondville, Joe Rolich

Vanek zastopnik izda potrdilo za svojo, katero je prejel. Zastopnikje toplo priporočamo.

UPRAVA "GLAS NARODA"

Pišite nam za cene vozniš ilstov, rezervacijo kabin in pojasnila za potovanje.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY (Travel Bureau) 216 W. 18th St., New York

naprej. Ali boš kosil pri nam?" je dodala in ga prosiče prišla za roko.

Bilo je, ko da starca zapuščajo moči. Nemo je priklimal.

"Drugi pa spravljajo seno!" je zavpil slikar, "kaj takega pa še ne!"

NADALJEVANJE SLEDI

Roman z nadaljevanji ni nobena moderna iznajdba. Njegova tradicija je prastara. Z nekega stališča bi lahko označili že Homerjevo Iliado in Odissejo za takšen roman, ki so ga rapsodi predavali v nadaljevanjih. Isto velja za epe srednjega veka in za pravljice iz 1001 noči.

Izumitev tiskarskega stroja je potem roman v nadaljevanjih začasno ustavila, ker je bilo mogoče roman tiskati v celoti. Toda bas tiskarski stroj je potem tudi omogočil ponovno ožvitev nadaljevanj, in sicer v časniških romanih. Prvi roman, ki je izhajal v tej obliki, je bil slavni Defoejev "Robinson Crusoe". Uspeh je bil ogromen, toda šele v sredini 19. veka je začel časniški roman cveteti.

Novi odkritelj romana pod črto je bil tedaj Francoz Ponson du Terrail. To je ustvaritelj modernega podlistkarskega in kriminalnega romana, kakor "Vitezov noči", "Londonskih cigánov", "Tatov velikega sveta", itd. Njegova produktivnost je bila strašna. V 25 letih je napisal nič manj nego 250 romanov, pa čeprav s pomočjo "sodelavcev" ali "zamorcev", kakor jih imenujejo na francoskem. In ko pisatelj ki je živel zelo razsipno, nekoč nekega svčiega sodelavca ni mogel plačati, je ita iz masčevanja v novem poglavju, ki bi ga moral napisati, "ubil" vse junake, pustil jih je le toliko živih, kolikor jih je bilo nujno potreba, da so mrtvece pokopali.

Tedaj se niti Ponsonu ni posrečilo, da li ta "svoj" roman rešil.

Kot pripomoček svojemu spominu, se je pri pisanju in sestavljanju romanov posluževal.

val voščenih figur, ki so predstavljale posamezne junake in junakinje romanov in so bile opremljene s posebnimi znaki. Tako so imele figure, ki so predstavljale zaljubljence, moder trak, ranjenici rdeči, mrtveci pa rumeni. A navzlic tem pripombam se je dogajalo, da so v romanih nenadoma nastopali spet junaki, ki so nekoliko poglavij prej umrli. Med vojno 1870-71, je plodovit pisec umrl in so ga prav tako hitro pozabili, kakor je bil hitro prišel do slave. Roman v podlistkih pa je ostal.

Bogat varšavski trgovec z umetninami se že desetletja bavi z zbiranjem upodobitev hudčič in si je v tem času uredil pač največje zbirke te vrste na svetu. Med mnogimi tisoči slik in kipov hudčiča zavzemajo posebno izdatno mesto upodobitve zlobca po slovanskih kmečkih umetnikih.

Poleg naslova je razvidno do "daj imate plačano naročnino. Prva številka pomeni mesec, druga dan in tretje je leto. Da nam pripravite nepotrebnega dela in stroškov, Vas prosimo, da skušate naročnino pravočasno poravnati. Pošljite naročnino naravnost nam ali jo pa plačate našemu zastopniku v Vašem kraju ali pa kateremu izmed zastopnikov, kojih imena so tiskana z debelimi črkami, ker so upravičeni obiskati tudi druge naselbine, kjer je kaj naših rojakov naseljenih.

CALIFORNIA: San Francisco, Jacob Laushin

COLORADO: Pueblo, Peter Cullig, A. Saffic Walsenburg, M. J. Bayuk

INDIANA: Indianapolis, Fr. Zupančič

ILLINOIS: Chicago, J. Bevil, E. Lukanich Cleora, J. Fabian (Chicago, Cleora in Illinois)

Iollet, Mary Bambich La Salle, J. Spelch Mascoutah, Frank Augustin North Chicago, Joe Zelene

KANSAS: Girard, Agnes Močnik Kansas City, Frank Zagar

MARYLAND: Kitemiller, Fr. Vodopivec Steyer, J. Černe (Za Pennsylvanijo, W. Va. in Maryland)

MICHIGAN: Detroit, Frank Stular

MINNESOTA: Chisholm, Frank Gouže Ely, Jos. J. Peshe Eveleth, Louis Gouže Gilbert, Louis Vessel Hibbing, John Povše Virginia, Frank Hrvatic

MONTANA: Roundup, M. M. Paulian Washoe, L. Champa

NEBRASKA: Omaha, P. Broderick

NEW YORK: Gowanda, Karl Stranisha Little Falls, Frank Meale

Cleveland, Anton Bobek, Chas. Karlinger, Jacob Resnik, John Slarunk

OHIO: Barberton, Frank Troha Girard, Anton Nazode Lorain, Louis Balant, John Kuzek Youngstown, Anton Kikelj

OREGON: Oregon City, Ore., J. Koblar

PENNSYLVANIA: Broughton, Anton Ipavec Conemaugh, J. Brezovec Coverdale in okolica, M. Rapp Export, Louis Zupančič Farrel, Jerry Okorn Forest City, Math Kamin Greensburg, Frank Novak Johnstown, John Polants Krayn, Ant. Tauzelj Luzerne, Frank Balloch Midway, John Žust Pittsburgh, J. Pogačar Steelton, A. Hren Turtle Creek, Fr. Schiffrer West Newton, Joseph Jovan

WISCONSIN: Milwaukee, West Aills, Fr. Slrč Sheboygan, Joseph Kakei

WYOMING: Rock Springs, Louis Tauchar Diamondville, Joe Rolich

Vanek zastopnik izda potrdilo za svojo, katero je prejel. Zastopnikje toplo priporočamo.

UPRAVA "GLAS NARODA"

216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

Važno za potovanje.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj ali dobiti koga od tam, je potrebno, da je poučen v vseh stvareh. Vse naše dolgotrajne skušnje vam zamoremo dati najboljša pojasnila in tudi vse potrebne preskrbeli, da je potovanje udobno in hitro. Zato se zaupno obrnite na nas za vsa pojasnila.

Mi preskrbimo vse, bodisi prošnje za povratna dovoljenja, potni liste, vize in sploh vse, kar je za potovanje potrebno v najhitrejšem času, in kar je glavno, za najmanjše stroške.

Nedrjavljani naj ne odlašajo do zadnjega trenutka, ker predno se dobi iz Washingtona povratno dovoljenje. RE-ENTRY PERMIT, trpi najmanj en mesec.

Pišite torej takoj za brezplačna navodila in zagotavljamo vam, da boste poceni in udobno potovali.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY (Travel Bureau)

216 West 18th Street

New York, N. Y.

LAŽNI GROF PIELIK-INNA

Aretacija velikega pustolovca Marka Maratovića iz Dalmacije, ki se je izdajal za grofa Pielika-Inno, je spravila na dan razne zanimivosti. Navihani pastir je pri zasliševanju v Parizu izpovedal, da svojih pustolovčin ni uganjal sam, marveč da je bil v dobrih zvezah z nekaterimi znanimi lahkotivci. Pričakuje se, da bo izpovedal še marsikaj zanimivega o pustolovčinah ne samo po Parizu, marveč tudi drugod po Evropi. Državno tožilstvo v Zagrebu je odgovorilo v Pariz, da zahteva izročitev grofa Pielika-Inna, kakor je to zahtevalo že pred 6 leti. Zagrebški pravniki sodijo, da bo lažni grof v kratkem pripeljan v Zagreb, nakaj se bo gotovo razvil velik proces.

V letošnjem Koledarju je par lepih kratkih povesti, ki bodo zanimale ljubitelje leposlovja.

VAŽNO ZA NAROČNIKE

Poleg naslova je razvidno do "daj imate plačano naročnino. Prva številka pomeni mesec, druga dan in tretje je leto. Da nam pripravite nepotrebnega dela in stroškov, Vas prosimo, da skušate naročnino pravočasno poravnati. Pošljite naročnino naravnost nam ali jo pa plačate našemu zastopniku v Vašem kraju ali pa kateremu izmed zastopnikov, kojih imena so tiskana z debelimi črkami, ker so upravičeni obiskati tudi druge naselbine, kjer je kaj naših rojakov naseljenih.

CALIFORNIA: San Francisco, Jacob Laushin

COLORADO: Pueblo, Peter Cullig, A. Saffic Walsenburg, M. J. Bayuk

INDIANA: Indianapolis, Fr. Zupančič

ILLINOIS: Chicago, J. Bevil, E. Lukanich Cleora, J. Fabian (Chicago, Cleora in Illinois)

Iollet, Mary Bambich La Salle, J. Spelch Mascoutah, Frank Augustin North Chicago, Joe Zelene

KANSAS: Girard, Agnes Močnik Kansas City, Frank Zagar

MARYLAND: Kitemiller, Fr. Vodopivec Steyer, J. Černe (Za Pennsylvanijo, W. Va. in Maryland)

MICHIGAN: Detroit, Frank Stular

MINNESOTA: Chisholm, Frank Gouže Ely, Jos. J. Peshe Eveleth, Louis Gouže Gilbert, Louis Vessel Hibbing, John Povše Virginia, Frank Hrvatic

MONTANA: Roundup, M. M. Paulian Washoe, L. Champa

NEBRASKA: Omaha, P. Broderick

NEW YORK: Gowanda, Karl Stranisha Little Falls, Frank Meale

Cleveland, Anton Bobek, Chas. Karlinger, Jacob Resnik, John Slarunk

OHIO: Barberton, Frank Troha Girard, Anton Nazode Lorain, Louis Balant, John Kuzek Youngstown, Anton Kikelj

OREGON: Oregon City, Ore., J. Koblar

PENNSYLVANIA: Broughton, Anton Ipavec Conemaugh, J. Brezovec Coverdale in okolica, M. Rapp Export, Louis Zupančič Farrel, Jerry Okorn Forest City, Math Kamin Greensburg, Frank Novak Johnstown, John Polants Krayn, Ant. Tauzelj Luzerne, Frank Balloch Midway, John Žust Pittsburgh, J. Pogačar Steelton, A. Hren Turtle Creek, Fr. Schiffrer West Newton, Joseph Jovan